

Ārlietu ministrija

K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV-1395, tālr. 67016201, fakss 67828121, e-pasts pasts@mfa.gov.lv, www.mfa.gov.lv

VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES

protokols Nr. 7

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15.00

Rīgā, 2023. gada 27. septembrī

Darba kārtība:

1. Padomes, kas notikušas jūlijā, augustā un septembrī

10.07. Vispārējo lietu padome

10.07.- 11.07. Vides ministru neformālā sanāksme

11.07.- 12.07. Enerģētikas ministru neformālā sanāksme

13.07. Eurogrupa

13.07.- 14.07. Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības ministru neformālā sanāksme

14.07. Ekonomikas un finanšu lietu ministru padome

17.07. - 18.07. Zivsaimniecības ministru neformālā sanāksme

20.07. Ārlietu ministru padome

20.07. - 21.07. Tieslietu un iekšlietu ministru neformālā sanāksme

24.07. - 25.07. Patērētāju lietu ministru neformālā sanāksme

25.07. Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padome

27.07. - 28.07. Konkurētspējas ministru neformālā sanāksme

27.07. – 28.07. Veselības ministru neformālā sanāksme

29.08. – 30.08. Aizsardzības ministru neformālā sanāksme

31.08. Ārlietu ministru neformālā sanāksme

03.09. – 05.09. Zemkopības ministru neformālā sanāksme

04.09. – 05.09. Ārlietu ministru neformālā sanāksme par attīstību

15.09. – 16.09. Ekonomikas un finanšu ministru neformālā sanāksme

18.09. – 19.09. Zemkopības un zivkopības ministru padome

18.09. – 19.09. Ministru neformālā sanāksme par izglītību un jaunatni

19.09. Vispārējo lietu padome

21.09. – 22.09. Ministru neformālā sanāksme par transportu

25.09. Konkurētspējas ministru padome (iekšējais tirgus un rūpniecība)

25.09. – 26.09. Kultūras ministru neformālā sanāksme

Ziņo: ministrijas par savu nozaru Padomēm

2. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (23.-35. nedēļa)

Ziņo: Ārlietu ministrija

3. Kompetenču sadalījuma ES Padomes darba grupās apstiprināšana

Ziņo: Ārlietu ministrija

4. ES aģentūru jautājumi

Ziņo: Ārlietu ministrija

4.1. Latvijas pārstāvība ES decentralizētajās aģentūrās

4.2. MK rīkojums Nr. 397 “Par Latvijas Republikas dalību Eiropas Savienības aģentūrās”

5. ES Daudzgalu budžeta vidusposma pārskats

Ziņo: Ārlietu ministrija

6. Par aktuāliem jautājumiem, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1.jūlijs - 31.decembris). Secinājumi par 2015. gada Latvijas prezidentūras ES Padomē pieredzi un gūtajām mācībām

Ziņo: Ārlietu ministrija

7. Dažādi

7.1. Latvijas dalības ES divdesmitgades atzīmēšana: horizontālais budžeta pieprasījums

Ziņo: Ārlietu ministrija

Sēdi vada: I. Levrence, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

R.A. Ritene, Aizsardzības ministrija

M. Rone, Ekonomikas ministrija

I. Irbe, Finanšu ministrija

A. Saukuma, Finanšu ministrija

L. Bronka, Finanšu ministrija

K. Āboliņš, Iekšlietu ministrija

A. Vahere-Abražune, Izglītības un zinātnes ministrija

I. Prūse, Klimata un enerģētikas ministrija

Z. Vāgnere, Kultūras ministrija

J. Šaicāne, Kultūras ministrija

K. Lipiņa, Kultūras ministrija

I. Elksne, Labklājības ministrija

E. Šimiņa- Neverovska, Satiksmes ministrija

E. Nagle, Satiksmes ministrija

K. Pommere, Tieslietu ministrija

A.O. Kiviņš, Veselības ministrija

M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

S. Ķipēna, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

I. Baļčūne, Zemkopības ministrija

S. Kalnača, Valsts kanceleja

M. Zondaks, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: Z. Rožkalne, D. Krieva, S. Draviņš, G. Šneiders, D. Putniņa, E. Beļāuniece,

Citas iestādes: S. Purva, Saeimas Eiropas lietu komisija, I. Stepina, Latvijas Darba devēju konfederācija, N. Preisa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, M. Baltiņš, Valsts valodas centrs, V. Ogļina, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

1. Padomes, kas notikušas jūlijā, augustā un septembrī

1.1. Par Ārlietu ministru neformālo sanākumi 31. augustā un Ārlietu ministru neformālo sanākumi 18. septembrī ANO Ģenerālās asamblejas Augsta līmeņa nedēļas laikā

Ziņo: ĀM/ D. Krieva

Augusta beigās notika t.s. Gimnijas jeb neformālā ārlietu ministru sanāksme, kur galvenās tēmas bija Krievijas agresija pret Ukrainu, kā arī situācija Sāhila reģionā saistībā ar notikumiem Nigērā. Izskanēja atbalsts ilgtermiņa militārajam atbalstam Ukrainai, izveidojot atsevišķu finansējuma aploksni Ukrainai līdz 20 miljardiem EUR. Par Krievijas Federācijas (KF) atbildību par agresijas noziegumu joprojām ir divas atšķirīgas nometnes. Atsevišķām valstīm ir bažas, ka ANO Ģenerālā asambleja nesavāks pietiekamu skaitu balsu, lai nodrošinātu KF augstāko amatpersonu saukšanu pie atbildības. Izskan plašs atbalsts nepieciešamībai ES vēl ciešāk sadarboties ar globālajiem partneriem, veicinot noteikumos balstītu starptautisko kārtību un atbalstu Ukrainai. Latvija atkārtoti uzsvēra militārā atbalsta Ukrainai nozīmi, Eiropas miera mehānisma finansējuma Ukrainai palielināšanu. Attiecībā uz KF atbildību par agresijas noziegumu Latvija atkārtoja atbalstu starptautiskajam tribunālam. Latvija puda cerību, ka rudenī gaidāmais EK ziņojums par Ukrainu par septiņu nosacījumu izpildi ļaus līdz gada beigām lemt par Ukrainas iestāšanās ES sarunu uzsākšanu. Sanāksmē piedalījās Ukrainas ārlietu ministrs D. Kuleba.

Ministri apmainījās viedokļiem arī par ES turpmāko rīcību, reaģējot uz apvērsumu Nigērā, kas radījis nopietnu apdraudējumu drošības situācijai Sāhilā. Sanāksmē notika arī neformāla tikšanās ar Nigēras ārlietu ministru un Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienas (ECOWAS) vadību. Ministri puda atbalstu ECOWAS iesaistei Nigēras krīzes risināšanā, kā arī ES sankciju režīma izveidei pret apvērsuma organizētājiem, saglabājot izņēmumus humanitāro vajadzību nodrošināšanai.

Tie paši jautājumi tika skatīti arī ANO Ģenerālās asamblejas augsta līmeņa nedēļas laikā Ņujorkā, turpinājās viedokļu apmaiņa par alternatīvām Ukrainas graudu eksportam, tika piedāvāts apsvērt arī Baltijas valstu ostu iespējas, diskusija par atbalstu Ukrainas miera iniciatīvai, tribunālu agresijas noziegumam. Attiecībā uz Sāhilu diskusija izvērtās par situācijas potenciālo ietekmi uz plašāku reģionu, t.sk. Rietumāfriku. Vienprātība, ka jāpārdomā ES stratēģija attiecībā uz iesaisti ar valstīm, kur varu pārņēmuši militārie grupējumi – to ierobežojot, jāņem vērā gan humanitārās vajadzības, gan migrācijas riski.

Latvijai Ņujorkā bija virkne divpusējo tikšanos ar trešajām valstīm, lai skaidrotu pozīciju par Krievijas kara sekām pasaulē un veicinātu atbalstu Ukrainai.

1.2. Par 19. septembra Vispārējo lietu padomi

Ziņo: ĀM/ Z. Rožkalne

Izsakās: SM/ E. Šimiņa- Neverovska

ĀM informē par VLP, koncentrējoties uz diviem jautājumiem no sanāksmes darba kārtības. Pirmkārt, tiesiskuma dialogs. Notika diskusija par Eiropas Komisijas ikgadējo tiesiskuma ziņojumu, kura sagatavošanā bijušas iesaistītas vairākas nozaru ministrijas. Tāpat Spānijas prezidentūra šobrīd vada darbu pie ES tiesiskuma dialoga izvērtējuma. Tika izplatīta anketa, apkopojām iestāžu viedokļus. Šobrīd ir izplatīts Padomes secinājumu projekts, šorīt nosūtījām atsevišķām ministrijām, kuras iesaistītas procesā; gaidīsim komentārus. Ar izvērtējuma palīdzību ir vēlme padarīt tiesiskuma dialogu fokusētāku, iesaistot arī citus ES Padomes formātus (tieslietu, izglītības). Valstis izteica plašu atbalstu iesaistīt dialogā arī ES kandidātvalstis. Pateicamies ministrijām par atbalstu materiāla sagatavošanā uz šo Padomi.

Otrais svarīgais jautājums bija Eiropas nākotne, proti, kā ES funkcionēs pēc paplašināšanās. Diskusijas ES līmenī nupat ir aizsākušās, arī līderi diskutēs par šo tēmu 6. oktobrī neformālajā Eiropadomē Granadā. Aktuālais jautājums ir, vai būtu nepieciešami ES līgumu grozījumi. Latvija uzskata, ka grozījumi nav nepieciešami, jo pašreiz līgumi ir pietiekami elastīgi un ir iespējams darboties to ietvaros. Vienlaikus uzskatām, ka ES politiku pielāgošana būs nepieciešama. EK plāno sagatavot izvērtējumu par sektoru politiku pielāgošanu ar skatu uz ES paplašināšanos.

Nesaistīti ar 19.09. VLP, ĀM informē par AMLA mītnesvietas noteikšanas jautājumu: šobrīd notiek darbs COREPER II vēstnieku un vietnieku līmenī, plānots drīzumā izsludināt pieteikšanos. AMLA noteiks precedentu arī citām jaunizveidotām aģentūrām, tāpēc ĀM ir gatava dalīties ar informāciju.

SM jautā par diskusiju virzību saistībā ar balsošanas kārtību (kvalificētais balsu vairākums iepretim vienbalsībai).

ĀM atbild, ka valstu viedokļi šajā jautājumā dalās un diskusijas turpinās.

1.3. Par 25.09. – 26.09. Kultūras ministru neformālo sanākumi

Ziņo: KM/ Z. Vāgnere

KM informē, ka Latvijas vēstnieks Spānijā Māris Klišāns pārstāvēja Latviju ES kultūras ministru neformālajā sanāksmē Kaseresā, Spānijā. Sanāksmes rezultātā tika apstiprināta kopīga deklarācija, kas uzsver kultūras nozīmi kā būtisku sabiedrisko labumu, kam ir ietekme gan uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi. Kultūrai ir izšķiroša nozīmē demokrātijas aizsardzībā un labākas sabiedrības veidošanā, kas būtu tolerantāka, kritiski domājoša, vienlīdzīgāka. Vairākkārtīgi izskanēja nepieciešamība strādāt kopā, lai iekļautu kultūru kā ilgtspējīgas attīstības virzītājspēku gan reģionālajās, nacionālajās un ES politikās. Latvija aicināja Eiropai uzņemties iniciatīvu, kas palīdzētu panākt atsevišķa kultūras mērķa ieviešanu ANO ilgtspējīgas attīstības programmā pēc 2030.

Sanāksmē tika pausts stingrs nosodījums Krievijas izvērstajam karam Ukrainā, pret tās tautu un kultūras identitāti, kā arī savās uzrunās daudzas dalībvalstis uzsvēra sniegtā atbalsta nozīmi Ukrainas kultūras mantojuma saglabāšanai un digitalizācijai.

Nolemj:

1.1.4. Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju un VAS dalībnieku komentārus.

2. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (23.-35. nedēļa).

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

ĀM ziņo, ka 23.-35. nedēļā saskaņoti 225 priekšlikumi. Kompetenču sadalījuma tabula saskaņota elektroniski.

Nolemj: 2.1. apstiprināt sistēmā ESVIS-L saskaņotās COM tabulas:

COM 23. nedēļa (05.06.2023. līdz 11.06.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 30.06.2023.

COM 24. nedēļa (12.06.2023. līdz 18.06.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 07.07.2023.

COM 25. nedēļa (19.06.2023. līdz 25.06.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 14.07.2023.

COM 26. nedēļa (26.06.2023. līdz 02.07.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 21.07.2023.

COM 27. nedēļa (03.07.2023. līdz 09.07.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 28.07.2023.

COM 28. nedēļa (10.07.2023. līdz 16.07.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 04.08.2023.

COM 29. nedēļa (17.07.2023. līdz 23.07.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 11.08.2023.

COM 30. nedēļa (24.07.2023. līdz 30.07.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 18.08.2023.

COM 31. nedēļa (31.07.2023. līdz 06.08.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 25.08.2023.

COM 32. nedēļa (07.08.2023. līdz 13.08.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 01.09.2023.

COM 33. nedēļa (14.08.2023. līdz 20.08.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 08.09.2023.

COM 34. nedēļa (21.08.2023. līdz 27.08.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 15.09.2023.

COM 35. nedēļa (28.08.2023. līdz 03.09.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 22.09.2023.

3. Kompetenču sadalījuma ES Padomes darba grupās apstiprināšana

Ziņo: ĀM/ I. Levrence
Izsakās: IEM/ K. Āboliņš

ĀM informē, ka kompetenču sadalījuma tabula saskaņota, izņemot atbildību par Patvēruma un migrācijas ārējo aspektu darba grupu (B3), par kuru Ārlietu ministrijai vēl jāvienojas ar Iekšlietu ministriju. Aicina apstiprināt visu darba grupu sarakstu, izņemot šo grupu. IEM piekrīt.

Nolemj:

- 3.1. Apstiprināt kompetenču sadali ES Padomes darba sagatavošanas struktūrās, izņemot jautājumu par Patvēruma un migrācijas ārējo aspektu darba grupu (B3).
- 3.2. Ārlietu ministrijai turpināt diskusijas ar Iekšlietu ministriju par atbildību attiecībā uz Patvēruma un migrācijas ārējo aspektu darba grupu (B3).

4. ES aģentūru jautājumi

4.1. Latvijas pārstāvība ES decentralizētajās aģentūrās

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: KM/ Z. Vāgnere, SM/ E. Šimiņa- Neverovska, TM/ K. Pommere, LM/ I. Elksne, IEM/ K. Āboliņš, ZM/I. Baļčūne

ĀM aicina dalīties viedokļos par Latvijas pārstāvību ES decentralizētajās aģentūrās. Tajās nodarbināti 126 Latvijas pilsoņi jeb 1% no aģentūru darbinieku kopskaita. Vai situācija ir apmierinoša? Ko vajadzētu darīt, lai situāciju uzlabotu? Vai saņemam atgriezenisko saiti no nodarbinātajiem aģentūrās?

KM jautā statistiku, kurās aģentūrās ir visvairāk nodarbināto Latvijas pilsoņu. ĀM atbild, ka visvairāk ir FRONTEX un BEREC.

KM norāda, ka būtisks jautājums ir, vai mums ir platformas, kur šos darbiniekus varam ieraudzīt un iesaistīt. Iepriekš Latvijas Pastāvīgā pārstāvniecība ES aicināja nodarbinātos uz brokastīm u.tml. Ja kaut ko sagaidām, ir jāparedz platforma, caur kuru varam šos darbiniekus iesaistīt.

ĀM komentē, ka aģentūras pamatā neatrodas Briselē, bet daudzās citās pilsētās. Vai ir pieejama informācija par nodarbinātajiem šajās aģentūrās?

SM informē, ka ir veikuši iekšējo aptauju. Ir bijušie sekundētie eksperti, kas iztur konkursu un kļūst par aģentūru darbiniekiem. Šajā ziņā nosūtītājiestādēm ir dalītas izjūtas, jo nozares jomās, kā dzelzceļš, aviācija, jūrniecība, ir nepieciešamas specifiskas zināšanas, un iestādēm pašām trūkst šādi darbinieki. Tāpat iespēju robežās tiek izmantota iespēja sekundēt darbiniekus. Ar šiem darbiniekiem ir laba sadarbība, labs veids, kā iegūt informāciju.

Piesakoties konkursos uz amata vietām aģentūrās, ir dzirdēts, ka prasības ir augstas un atlases procedūra ir ļoti sarežģīta, kas nemotivē darbiniekus to īstenot. Dzirdēts par sarunātiem, formāliem konkursiem, kurus iespējams apiet. Tāpat jāatzīmē prakses sniegtās iespējas – Eiropas Dzelzceļa aģentūrā strādā cilvēki, kas tur bijuši augstskolas praksē. Būtiska arī dzīvesbiedra iespēja atrast darbu mītnesvietā.

TM norāda, ka sadarbība ar darbiniekiem tieslietu nozares aģentūrās notiek, bet atsevišķās aģentūrās, kā Eiropas Prokuratūrā Latvijas valstspiederīgo pārstāvība dažāda līmeņa amatos ir maza un nepietiekama. Jāņem vērā lokālie darbaspēka resursi, kas radītu iztrūkumu uz vietas Latvijā. Ir dažas aģentūras ar mazāku pārstāvību par vēlamu. Sekundēšanās iespēja dažādu iemeslu dēļ netiek līdz galam izmantota.

LM piekrīt paustajam, ka aģentūrās tiek skatīti specifiski jautājumi, nav daudz cilvēku nozarē, kas ar tiem varētu strādāt. Sekondētos ekspertus varētu sūtīt, bet tas ir izmaksu jautājums, alga tiek maksāta no Latvijas, taču darba vieta šeit paliek tukša. Ja Latvijā izdotos atvērt vēl kādu aģentūru bez BEREC, tad Latvijas pilsoņu īpatsvars pieaugtu. Latvijas pilsoņi vēlētos strādāt tuvāk Latvijai, ja neizvēlas strādāt Briselē vai citā lielākā galvaspilsētā. Lietuvā esošajā dzimumu līdztiesības aģentūrā ik pa laikam ir kāds Latvijas pilsonis, arī Somijā. Konkursi zemāka līmeņa amatiem ir vienkāršāki, bet augstāka līmeņa amatos tie būtu pilnveidojami. Labklājības jomas aģentūrās direktori ir bijušās publiski zināmās valsts amatpersonas, iespējams, ir kāds saraksts ar šādiem kandidātiem, kurus virza augstajos amatos.

ĀM norāda, ka ĀM vienmēr palīdz lobēt kandidātus. Nepieciešams savlaicīgi zināt par kandidātiem, lai varētu aktīvi iesaistīties lobēšanā. Kandidāti arī paši var pieteikties Ārlietu ministrijā.

KM atzīst, ka jautājums par lobēšanu augstākā līmeņa amatos ir pareizs. Augstajos amatos jābūt 15 gadu pieredzei. Esam ES 20 gadus, varētu būt potenciāls cilvēkresurss, ko varētu virzīt uz amatiem.

IEM piekrīt, ka ir svarīgi, īpaši attiecībā uz augstākiem amatiem, savlaicīgi plānot, atvēlēt resursus, lobēt. Reizēm redzam, ka konkursi ir jau sarunāti. Pēdējā pieredze ar Frontex ģenerāldirektoru nerezultējās pozitīvi, taču izpilddirektora vietnieka pozīciju izdevās iegūt. Svarīgi veikt lobēšanu. Ar Latvijas pilsoņiem ir divējāda pieredze. Ir darbinieki, kas nāk no iekšlietu sistēmas. Ar tiem cenšas uzturēt kontaktu, sadarbība ir pozitīva. Darbinieki, kas nav no sistēmas vai valsts pārvaldes, ir mazāk ieinteresēti kontaktiem. Tomēr kontaktu uzturēšana un saņemtā palīdzība ir bijusi nozīmīga. Sekondēto ekspertu jautājums ir sāpīgs, būtu atsevišķi jādiskutē par valstisku pieeju. Pirms gaidāmās prezidentūras īsi sekondēšanas termiņi (2 gadi) varētu būt labs periods prasmju kāpināšanai.

ZM pauž, ka sekondēšanas piedāvājumi reizēm pat netiek sūtīti ekspertiem, jo nav finansējuma. Specifiskie eksperti ir vajadzīgi ministrijai. Atzīmē Pārtikas nekaitīguma aģentūras valdes vadītāju Aivaru Bērziņu, viņš ir valdē kā profesionālis, nevis bijušais politiķis.

KM iesaka nākamās Latvijas prezidentūras kontekstā uzrunāt cilvēkus personīgi. Dzirdētas atsauksmes, ka cilvēki to novērtē un atsaucas. Bija gadījums, kad ĀM rīkoja pasākumu ar ielūgumiem. Ar saliedēšanas pasākumiem viņus varētu arī sagrupēt un savstarpēji iepazīstināt.

TM precizē, ka konkrētais ĀM pasākums bija kontekstā ar diasporu. Iesaka uzaicināt arī zemāka līmeņa darbiniekus.

Nolemj:

4.1.1. Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju.

4.1.2. Izvērtēt diasporas platformas sniegtās iespējas, lai uzturētu kontaktus ar ES aģentūrās nodarbinātajiem Latvijas pilsoņiem.

4.1.3. Aktualizēt jautājumu par ES aģentūrās nodarbināto Latvijas pilsoņu iesaisti, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē.

4.1.4. Laičigi informēt Ārlietu ministriju par nepieciešamību veikt lobija aktivitātes.

4.2. MK rīkojums Nr. 397 “Par Latvijas Republikas dalību Eiropas Savienības aģentūrās”

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: TM/ K. Pommere, LM/ I. Elksne

ĀM informē, ka rīkojums ir aktualizēts 2014. gadā un tas ietver aģentūru sarakstu, kas ir konkrētu ministriju atbildībā. Saraksts ir novecojis un tas būtu jāatjauno.

TM informē, ka, piemēram, EUROJUST aģentūra, kas bija izveidota rīkojuma tapšanas brīdī,

neparādās rīkojumā. Tāpat no jauna izveidotā Eiropas Prokuratūra nav rīkojumā. Aicina aktualizēt rīkojumu.

LM atbalsta, jo arī tās kompetencē ir jaunizveidota aģentūra (Eiropas Darba iestāde).

Nolemj:

4.1.1. Aktualizēt MK rīkojumu Nr. 397 “Par Latvijas Republikas dalību Eiropas Savienības aģentūrās”.

4.1.2. Līdz 2023. gada 30. oktobrim ministrijām atsūtīt Ārlietu ministrijai nepieciešamos labojumus MK rīkojumā.

5. ES Daudzgaļu budžeta vidusposma pārskats

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

ĀM ziņo, ka pašreiz darbs norisinās divos virzienos – pie regulu priekšlikumu redakcijām un sarunu ietvara dokumenta līderu diskusijām. Valstis stingri uzstāj uz saviem viedokļiem. Konsenss saskatāms jautājumā par palīdzību Ukrainai. Prioritāte ir līdz gada beigām panākt vienošanos par finansējumu Ukrainai. Par STEP (Platforma stratēģiskajām tehnoloģijām Eiropā) daudzas dalībvalstis uzskata, ka tāds nav nepieciešams. Pārskats ietver arī migrācijas jautājumus un EK izdevumu palielināšanu. Latvija atbalsta EK priekšlikumu. Latvija uzskata, ja tiek paredzēts STEP finansējums Inovāciju fondam, tas tiek iezīmēts tikai tām dalībvalstīm, kuru IKP uz iedzīvotāju ir zem ES vidējā, un palielinājums šīm dalībvalstīm jāiezīmē individuāli. Konkurences cīņā zaudējam ekonomiski attīstītajām valstīm. No Kohēzijas fonda finansētajiem projektiem nepieciešams vairāk līdzfinansējuma. Mūsu prioritāte ir arī militārā mobilitāte. Finansējums militārai mobilitātei iekļauts sarunu ietvara dokumentā, bet izšķirošs būs jautājums par apjomu. Migrācijas ārējās dimensijas nauda iezīmēta partnerībām, proti, migrācijas prevencijai. Stiprināt pierobežu ir svarīgs un principā atbalstāms jautājums, taču jautājums ir ārpus daudzgaļu finanšu pārskata tvēruma. Šajā kontekstā ĀM nevarēja saskaņot atbalstu VARAM iecerei, kuru varētu finansēt no cita fonda.

Nolemj:

5.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

6. Par aktuāliem jautājumiem, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1.jūlijs – 31.decembris).

Secinājumi par 2015. gada Latvijas prezidentūras ES Padomē pieredzi un gūtajām mācībām (ziņo I. Levrence)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: ZM/ I. Baļčūne, IEM/ K. Āboliņš, KM/ Z. Vāgnere, TM/ K. Pommere, VARAM/ M. Klismets, SM/ E. Šimiņa- Neverovska, LM/ I. Elksne

ĀM informē, ka 12.09. saskaņā ar 28.06. VAS lēmumu notika sanāksme par 2015. gada prezidentūras ES Padomē pieredzi. Pateicas dalībniekiem par iesaisti un vērtīgajiem secinājumiem. ĀM pirms VAS sanāksmes ir nosūtījusi dalībniekiem dokumentu ar diskusijas apkopojumu un tālākajiem soļiem. Tālākie piedāvātie soļi:

- ĀM virzīt koncepciju diskusijai valdībā par gatavošanos prezidentūrai (koncepcija iekļautu priekšlikumu par prezidentūras sekretariāta izveidi).
- Izstrādāt vienotas vadlīnijas personāla piesaistei un motivēšanai¹.

---

¹ Nepieciešams noteikt atbildīgo iestādi. Informācijai - gatavojoties 2015.gada prezidentūrai, šādas vadlīnija tika izstrādātas Valsts kancelejas vadībā.

- Ārlietu ministrijai izstrādāt vienotas budžeta vadlīnijas.
- Iestādēm līdz 1.novembrim identificēt tās darba grupu sanāksmes, kuras būs jāvada Latvijas prezidentūrai (t.sk., tās darba grupas, kuras būs nepieciešams nodot vadīšanai, piemēram, trio ietvaros).
- Iestādēm uzsākt darbu pie valsts pārvaldē nodarbināto skaita identificēšanas, kuri tiks iesaistīti Latvijas prezidentūras nodrošināšanā. Tāpat identificēt nepieciešamo personālu, kuru būs nepieciešams piesaistīt uz noteiktu laiku Latvijas prezidentūras nodrošināšanai (t.sk., nozaru, starptautisko organizāciju pārstāvji un citi eksperti, akadēmisko institūciju pārstāvji, atbalsta un tehniskais personāls, brīvprātīgie), kā arī personāls, kas uz noteiktu laiku piesaistīts valsts pārvaldes funkciju nodrošināšanai (speciālisti, kas veiks pienākumus valsts pārvaldes iestādēs, aizvietojojt prezidentūras darbā iesaistītos nozaru ekspertus).
- Strādāt, lai sagatavotu horizontālo budžeta pieprasījumu personāla vajadzībām 2025. – 2028. gadam 1) rotāciju uzsākšanai Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES; 2) apmācībām.
- Ārlietu ministrijai izvērtēt iespēju prezidentūras ES padomē nolūkos izņēmuma kārtā atļaut termiņa pagarinājumu par vienu gadu tiem atašējiem, kuru 8 gadu termiņš beidzas 2028. gada vasarā.

Attiecībā uz nozaru atašēju rotācijas termiņiem sanāksmē ministrijas puda bažas par pašreiz strādājošo atašēju rotācijas termiņu beigām, aicinot uz izņēmumiem. Tomēr ĀM ieskatā ir jākoncentrējas uz sistēmas sakārtošanu, nevis izņēmumiem, jo līdz prezidentūrai vēl ir 4 ½ gadi. Ja būs izņēmumi, tad netiks meklēti risinājumi.

ZM komentē, ka ir zināmi atašēju darba beigu termiņi, attiecīgi lēmumu var pieņemt savlaicīgi. Atstāt lēmumu uz pēdējo brīdi nebūtu efektīvi.

IEM akcentē, ka sistēma skaidra, tā ir jāievēro. Tomēr nepieciešams nošķirt – pastāv ĀM sistēma, kur ir liels rotācijas apjoms un bāze, bet IEM gadījumā sistēma nav tik liela. IEM ir gatavi darbiniekus rotēt, bet, ņemot vērā prezidentūru, sanāk mākslīgi izraut no Briselas un pārcelt uz Latviju ar nosacījumu, ka uz prezidentūras brīdi darbiniekam būs jābūt atpakaļ Briselē. Vēlētos sabalansētību un atkāpi individuālos gadījumos.

KM papildina, ka klasiska diplomāta karjera balstīta uz citiem principiem, bet publiskajā pārvaldē strādājošie tajā ienākuši ar citu karjeras veidošanas pieeju. Ja cilvēkiem liek mainīt darba vietas, šos cilvēkus var zaudēt. Svarīgi ir maksimāli izmantot amatpersonas pieredzi.

TM uzsver atšķirības starp diplomātisko dienestu un civildienestu. Pricējas, ka ĀM sadzirdējusi iespēju domāt par izņēmumu. ĀM jau vasarā visus laicīgi ar vēstuli uzrunājusi par rotāciju plānošanu, kur minēts, ka vismaz divus gadus pirms prezidentūras jābūt nokomplektētai pārstāvniecībai. Termiņam jābūt 2026.-2027. gadam. Piekrīt, ka 2029. gadā jānosaka datums, kad cilvēki, kuru termiņi izsmelti, atgriežas Latvijā. Ir maz cilvēkresursu, nedrīkst tos zaudēt. Liela daļa atašēju neatgriežas Latvijā, bet paliek Briselē, tāpēc, spiežot atgriezties, viņus var zaudēt pirms prezidentūras.

VARAM piemetina, ka arī ir tādi atašēji, kam rotācijas beigu termiņš ir 2028. gads. 2024. gadā ir jāpieņem lēmums par šiem atašējiem. Uz prezidentūras laiku arī varētu tikt paredzētas papildatašēju pozīcijas, svarīgi saprast, cik ilgi būs Briselē jāuzturas. Problēma, ka atašēji pāriet darbā citās institūcijās.

SM vēlas saprast, vai 01.11. termiņš attiecas uz darba grupām, kuras vadīs vai arī tām, kuras plānots delegēt trio valstīm. Par atašējiem pievienojas izskanējušiem viedokļiem. Atašējiem jāuzturas būs Briselē arī pēc 2029. gada 1. janvāra, jo jāapkopo daudzas atskaites, ņemot vērā iepriekšējās LV PRES pieredzi. Nevēlas vienoties par datumu, jo par tādu runa septembra sanāksmē nebija, tam jābūt atvērtam, jārunā, iespējams, augstākā līmenī, ņemot vērā, ka runa ir par specifiskiem gadījumiem. Lai saplānotu darbiniekus, jābūt skaidrībai par viņu skaitu,

finansējumu štata vietai, laiku, kad darba grupu vadītāji/vietnieki ierodas Briselē. Vispirms jāsaprot modelis, optimālais cilvēku skaits kontekstā ar budžetu, tad var izvērtēt, ko un kad nosūta.

IEM redz, ka 01.11. vairāk attiecas uz gadījumiem, ko SM piemin, jau apmēram zināms, kuras grupas būs jāvada, bet svarīgi identificēt, kuras nevarēsīm novadīt, lai būtu laiks izstrādāt alternatīvas.

TM atgādina, ka, gatavojoties iepriekšējai prezidentūrai, pārstāvniecība tika paplašināta pakāpeniski saskaņā ar plānu. Jautājums ir saistīts arī ar pārstāvniecības telpu kapacitāti. Papildus Briselei ir arī citas pārstāvniecības pie starptautiskajām organizācijām, kur arī būs vajadzīgs papildu resurss, šī izpēte ir jāsāk. Aicina ĀM meklēt neformālo sanāksmju norises vietu Latvijā, kur notiks prezidentūras pasākumi.

ĀM pauž, ka ņemot vērā šobrīd legālās iespējas, ĀM var pieļaut to atašeju, kuru 8 gadu termiņš beidzas 2028. gada vasarā, rotācijas termiņu pagarināt par 1 gadu.

SM ierosina, ka, iespējams, vajadzīga diskusija valsts sekretāru līmenī. ĀM pozīcija ir skaidra, tomēr runa ir par prezidentūru. Nevaram pieļaut situāciju, ka darbinieks būtu jāatsauc no Briseles ātrāk, lai vietā aizsūtītu kādu bez pieredzes, ņemot vērā posmu, kādā iekrīt LV PRES un kompetences, kas nepieciešamas darba grupas vadītājiem.

KM norāda, ka ir iespēja grozīt likumu, jo ir vēl pieci gadi līdz prezidentūrai.

ĀM piedāvā izveidot izņēmumu sarakstu. TM varētu palīdzēt ar formulējumu.

LM vērš uzmanību, ka darba grupu vadītāju vietnieki brauca arī no galvaspilsētas, visticamāk, tā būs jādara arī nākamajā prezidentūrā.

KM rosina, ka likumā jābūt klauzulai attiecībā uz īpašajiem gadījumiem, kas ir prezidentūra.

LM jautā, vai diskusija valdībā varētu būt šogad?

SM jautā, kā notiks budžeta sagatavošana. Horizontālā budžeta pieprasījuma sagatavošanai nepieciešams atvēlēt pienācīgu laiku. Jau nākamā gada laikā jāsaprot, kādu finansējumu prasīt uz 2025. gadu.

IEM ierosina, ka jāsāk sastādīt laika ietvaru, kam atbilstoši diskutētu katru jautājumu.

Nolemj:

6.1. Ministrijām iesniegt ĀM informāciju par izņēmuma gadījumiem saistībā ar atašeju rotāciju termiņiem.

6.2. Ministrijām līdz 01.11.2023. apzināt darba grupas, kuru vadīšana jāuztic citām valstīm.

6.3. ĀM virzīt koncepciju diskusijai valdībā par gatavošanos prezidentūrai. ĀM izveidot laika ietvaru prezidentūras plānošanai. ĀM veikt pārrunas ar Pastāvīgo pārstāvniecību.

6.4. Turpināt diskusiju VAS decembrī.

7. Dažādi

7.1. Latvijas dalības ES divdesmitgades atzīmēšana: horizontālais budžeta pieprasījums

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: KEM/ I. Prūse, ĀM/ Z. Rožkalne, KM/ Z. Vāgnere, KM/ J. Šaicāne, VARAM/ M. Klismets, VK/ S. Kalnača, SM/ E. Šimiņa- Neverovska, AiM/ R.A. Ritene, IZM/ A. Vahere-Abražune, LM/ I. Elksne

ĀM informē, ka 2024. gada budžeta sagatavošanas ietvaros saņemts uzdevums samazināt izdevumus Latvijas dalības ES divdesmitgades atzīmēšanai no pieprasītajiem 2,8 miljoniem uz 700 000 EUR. Pateicas tām ministrijām, kuras vakardienas (26.09.) laikā operatīvi radušas iespēju samazināt savu pieprasījuma apmēru. Tomēr vēl joprojām nepieciešams tālāks samazinājums par ~ 700 000 EUR. Nepieciešams vienoties par šo samazinājumu.

KEM komentē, ka daudzi pasākumi ministrijām sākotnējā pieprasījumā bija līdzīgi. Būtu stratēģiski jāizvērtē kopīgais koncepts, lai varētu novērst pārklāšanās, kā arī lai svinības ir pamanāmas. Jautā ĀM redzējumu.

ĀM atbild, ka sākotnēji katrai ministrijai tika dota iespēja izstrādāt savu pasākumu plānu. Lai koordinētos, veidotu sinerģijas un novērstu dublēšanos, ĀM organizēja sanākumi ar ministriju dalību. ĀM pieeja no paša sākuma bija nekoriģēt ministriju iesniegtos pasākumus, nenoteikt, kurš kuru pasākumu rīkos vai nerīkos. Ziņa par nepieciešamību samazināt finansējumu tika saņemta vakar (26.09.), nekavējoties visiem izsūtījām informāciju un lūgumu veikt samazinājumus. Mūsu galvenā pieeja šobrīd ir samazināt pieprasīto finansējumu, savstarpēji vienojoties, lai varam iekļauties pieejamajā finansējumā. Visiem ir pieejama iesniegto pasākumu kopējā tabula ar pieteiktajiem pasākumiem, iespējams izvērtēt iespējamās sinerģijas un novērst dublēšanās.

KEM ierosina, ka vajadzīgs sabiedrībā redzams centrālais pasākums.

ĀM atbild, ka KM bija iepļānots centrālais pasākums – koncerts, kura izmaksas vien bija 700 000 EUR.

KM komentē, ka svētki jāorientē uz cilvēkiem, attiecīgi palika pie trijiem pasākumiem. Viens pasākums ir demokrātijas nedēļa, kas ir pilsoniskā līdzdalība dažādos sektoros. Pilsoniskā alianse nedēļas garumā organizēs pasākumus, it īpaši reģionos, lai spēcīnātu demokrātijas tēmu, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un to, ka pētījumi rāda, ka cilvēki reģionos visvairāk izjūt distanci no valsts pārvaldes un centra. Otrs pasākums ir LNMM izstādes “Ar Eiropas elpu”, lai parādītu Eiropas dimensiju, reflektētu par pagātnes un šodienas samezglotajām attiecībām. Trešais pasākums vērsts uz stratēģisku komunikāciju, daudzveidību, mazākumtautībām. KM atstāja tos pasākumus, kas stiprina piederību Latvijai un Eiropai. Sākotnēji bija plānoti 12 pasākumi. Atstāja tikai pašu svarīgāko, ņemot vērā pētījumus par sabiedrības noskaņojumu. SM jautā par termiņu samazinātā budžeta iesniegšanai. Ierosina, ka jāsasauca sanāksme komunikatoriem.

ĀM atbild, ka termiņš jau ir rītdienas, 28.09., rīts.

VARAM vērtē pasākumus pēc būtības. “Dabas koncertzāle” būtu pasākums cilvēkiem, gribētu paturēt šo pasākumu, bet svītrojot citus pieteiktos pasākumus.

KEM plānā ir viens pasākums, kuru, iespējams, varētu atcelt. Redz KEM iespēju iesaistīties demokrātijas nedēļā. Jautā, vai citiem ir tādi horizontāli pasākumi.

KM sola dalīties ar demokrātijas nedēļas organizatoru kontaktiem.

VK ierosina neatteikties no pasākumiem, kas sasniedz plašāku auditoriju.

SM atzīmē, ka ir atteikušies no finansējuma, jo plānoto fonda aktivitāšu ietvarā tie tiks sasaistīti ar ES divdesmitgadi. Aicina uzstādīt kritēriju, kas ir plašāks pasākums vai arī ĀM ir jānāk ar koncepciju, jābūt ietvaram. Jākoncentrējas uz cilvēkiem, skeptiķiem, jāparāda ieguvumi. Ir pasākumi, kas to sasniedz, bet ir citi labi pasākumi, kas šo mērķi nerasniedz. Nepieciešams iziet cauri visiem šiem pasākumiem un tos izvērtēt.

KM uzsver, ka tematiski svarīga stratēģiska ziņa ir drošība un piederības sajūta. Pētījumi par reģioniem rāda, ka cilvēki neatkarīgi no tautības jūtas tālu no valsts varas un netic, ka jebko var ietekmēt. Piederība rada drošības aspektu.

AIM atzīmē, ka nav prasījuši finansējumu, novērtē KM pieeju par drošības aspektu.

IZM ziņo, ka visi IZM pasākumi ir vērsti uz izglītību, bērniem, valsts valodu. Var mēģināt kādus pasākumus dzēst. Pozitīvi, ka plānots piešķirt vismaz 700 000 EUR. Piemēram, IZM individuāli pieprasot finansējumu Eiropas Skolu prezidentūrai, kas ir ļoti plašs pasākums, finansējumu nesaņēma.

LM varētu atteikties no sava finansējuma, ja tiktu sagatavoti kopīgi vizuālie materiāli. ĀM komentē, ka tieši no šīm pozīcijām pieprasījumā nācās atteikties, ņemot vērā nepieciešamību samazināt pieprasāmo finansējumu.

KM aicina rīkot sanākumi šaurākā lokā starp iesaistītajām ministrijām, lai pieņemtu lēmumus par atbalstāmajiem projektiem.

ĀM lūdz rīt līdz plkst. 9.30 informēt par tālākām finansējuma samazināšanas iespējām, jo ir nepieciešams nonākt līdz 700 000 EUR. Ja finansējumu neizdosies samazināt, tad ĀM būs spiesti laika trūkuma dēļ ministrijas iekšienē pieņemt šos lēmumus par samazinājumu, pieejot jautājumam stratēģiski, kā tika ierosināts sanāksmē.

Nolemj:

7.1.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

7.1.2. Ministrijām līdz 28.09. plkst. 9.30 sniegt informāciju par tālākām finansējuma samazināšanas iespējām.

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2023. gada oktobrī.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieka Eiropas lietās p.i.

J. Bērziņš

Protokolēja A. Caune

Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas otrā sekretāre, tel. 67015966